

Ultreia 82

juli/augustus 2018

In deze Ultreia

- Feestelijke afsluiting SahW
- Film Pelgrimeren in Friesland
- Werkbezoek Santiago
- Portico geopend
- Bericht uit Roncesvalles
- Krachtvoorwerpen
- Stempel in Heerlen
- 2300 km van Santiago
- ELENA
- Camino taal cursus
- 1500^e pelgrim
- Mijn boek
- Colofon

Van de redactie

In de vorige Ultreia kondigde ons vaste redactielid Ria Meinema aan dat zij ons koude kikkerlandje zou verruilen voor het Spaanse Ponte Ferreira. Zij runt daar nu samen met haar man een mooie albergue langs de Camino Primitivo. Na mijn korte bezoek aan het einde van juli beviel me een gevoel van jaloezie - wat moet dat heerlijk zijn om altijd op de Camino te zijn. Maar bij het maken van deze Ultreia bedacht ik me ook: we zitten hier in Nederland ook niet stil!

We kijken terug op een mooie afsluiting van de Camino der Lage Landen en de viering van Santiago aan het Wad, er worden nieuwe projecten opgezet door de Camino Academie en er worden bijzondere voorstellingen georganiseerd. Bovenal kijk ik uit naar de komende Cafés Saint Jacques waar pelgrims hun verhalen doen van de tochten die deze zomer weer zijn gemaakt.

Suzanne van der Beek

Feestelijke afsluiting Santiago aan het Wad

Ieder jaar is 25 juli een bijzonder dag voor pelgrims, maar er wordt niet vaak zó uitgekeken naar de naamdag van apostel als dit jaar. Al begin februari vertrokken de eerste pelgrims op pad richting het noorden van het land in verschillende wandel- en fietsestafettes, om uiteindelijk op 25 juli aan te komen in op Sint-Jacobiparochie, ofwel: Santiago aan het Wad. In totaal liepen 2700 pelgrims 47.000 kilometer. De verslagen van de etappes van deze Camino der Lage Landen zijn te lezen op [de website](#) van het Genootschap.

Jacobsfestival

Een groep van 180 lopers kwam tegelijk met de 140 fietsende pelgrims aan in de Groate Kerk te Sint-Jacobiparochie. Aansluitend begon voor de kerk het [Jacobsfestival](#) met muziek, de première van de documentaire over pelgrimeren en de Friese landschappen, een pelgrimsmaaltijd en, heel bijzonder, een vesper, een pelgrimdienst georganiseerd door de Protestantse Gemeente. Dominee Douwe Visser en pastoor Marco Conijn gaan voor in de dienst. Hiermee wordt een lange traditie een vervolg gegeven door de vespers, die pastoor Jan Romkes van der Wal - een van de grondleggers van het Jabikspaad - jarenlang organiseerde. De feestelijke afsluiting is met meer dan 400 deelnemers een groot succes te noemen.

Nacht aan het Wad

Na het Jacobsfestival vertrok een groep van ruim 100 pelgrims onder leiding van muzikant/verhalenverteller Tjerk Ridder en zijn ezel Lodewijk naar één van de donkerste plekken van Nederland: Buurtschap Zwarte Haan aan het Wad, ofwel: Finisterre aan het Wad. Hier vond het festival Nacht aan het Wad plaats, dat tot in de vroege uurtjes gevierd werd met muziek, poëzie, kunst, food en verhalen.

Bron: [Santiago aan het Wad](#)

Nieuwe film in première

Pelgrimeren in Friesland nu te zien

Tijdens het Jacobsfestival in Sint-Jacobiparochie is de film *Pelgrimeren in Friesland* in première gegaan. De Friese cineast Anton Stoelwinder maakte de film over pelgrimeren en de verscheidenheid van het Friese landschap in opdracht van Santiago aan het Wad. Stoelwinder vertrok ervoor naar Santiago de Compostela en Finisterre. De film is een vloeiende vertelling via beelden en enkele teksten, die iets toelichten, aanzetten tot bezinning, nadenken en verdieping.

De organisatie schrijft: “Voor sommigen misschien wel een eerste gedachte om zelf ook op pad te gaan. Niet alleen naar Spanje, maar ook op pad langs de vier Friese pelgrimswegen, zoals het 20 jaar oude Jabikspaad en de drie paden die in 2018 zijn ontwikkeld: het Claercamppad - ook een Santiago aan het Wad project - het St. Odulphuspad en het Bonifatius Kloosterpad.”

“De film laat zich in een paar trefwoorden karakteriseren: impressie, poëtisch, beleving en bezinning, landschap. De muziek is belangrijk, maar juist ook de momenten van stilte. De film is buitengewoon positief ontvangen met voor cineast een persoonlijk compliment van een van de aanwezigen, die vaststelde dat het maken van de film voor Anton een pelgrimstocht op zich moet zijn geweest.”

De film zal in de toekomst op DVD beschikbaar zijn en is nu te zien in het pelgrimsinformatiecentrum in de Groote Kerk te Sint-Jacobiparochie. Openingstijden: elke 2e en 4e zaterdag van de maand, gedurende het hele jaar. De film is [hier](#) online te bekijken.

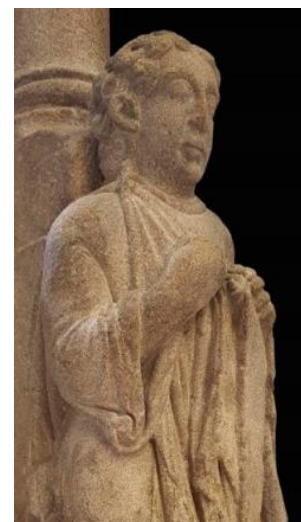
Bron: [Santiago aan het Wad](#)

Bezoek aan de Pórtico de la Gloria

Sinds 27 juli is het mogelijk de Pórtico de la Gloria te bezichtigen. Deze middeleeuwse hoofdingang van de kathedraal van Santiago is lange tijd gesloten geweest voor renovatiewerkzaamheden, maar is nu gratis te bezoeken. Tussen acht uur 's ochtends en tien uur 's avonds worden bezoekers in groepjes van 25 personen voor max. 15 minuten toegelaten. Deze regeling blijft van kracht tot 20 september.

Het animo voor een dergelijk bezoek was zo groot dat de wachtrijen voor de ingang direct erg lang werden. Het is dus aan te raden enige tijd uit te trekken voor de bezichtiging.

Meer informatie over de Portico is te vinden op [de website](#) van de kathedraal.

Een verslag van de voorzitter Werkbezoek aan Santiago

Een deel van het bestuur heeft begin juni een driedaags werkbezoek gebracht aan Santiago. Joost Bol, de vorige voorzitter, ging mee om afscheid te nemen van de contacten in Santiago en van het bestuur.

Op de eerste dag bezochten we de Huiskamer, hielden we een bestuursvergadering en bezochten we de pelgrimsmis. De Huiskamer is weer volop in actie en de aanloop is goed, dankzij de enthousiaste vrijwilligers en de mooie locatie boven het pelgrimsbureau. De Huiskamer heeft een belangrijke functie voor de arriverende Nederlandstalige pelgrims. Voor de pelgrimsmis werden we door de Kathedraal behandeld als speciale gasten en mochten op de eerste banken dichtbij het altaar zitten. Tot ons genoegen werd de Botafumeiro ingezet. Het is heel bijzonder dat van zo dichtbij mee te maken.

De volgende dag stond geheel in het teken van Xacobeo, een overheidsorganisatie die zich bezighoudt met allerlei aspecten van het pelgrimeren. Dat gaat over het promoten en beschermen van het cultureel erfgoed, het onderhouden van de pelgrimswegen in Galicië, het organiseren van evenementen en het beheren van ca 70 herbergen. In de ochtend hebben we met onze contactpersoon en een historicus van Xacobeo een wandeling gemaakt door de oude stad en een bezoek gebracht aan twee interessante kerken: de Colegiata de Santa María del Sar uit de 12^e eeuw en de Santa Maria del Conxo Monastery (en ziekenhuis). Aan het eind van de middag was er voor ons een uitgebreide presentatie van Xacobeo onder leiding van Rafael Sanchez over de werkzaamheden van zijn organisatie. Speciale aandacht ging naar het Heilige Jaar in 2021, waarin tot 50% meer pelgrims dan gemiddeld worden verwacht. Ter plaatse kregen we het idee dat het Genootschap daar wellicht op aan kan sluiten. We ontvingen een mooie plaquette die een plaats gaat krijgen in of voor het huis van Sint Jacob in Utrecht.

De laatste dag is besteed aan het verstevigen van de relatie met John Rafferty die onder het pseudoniem Johnny Walker heel wat reisgidsen voor pelgrims heeft gemaakt. John heeft het Genootschap veel hulp geboden in het opzetten van de Huiskamer een paar jaar geleden.

We kijken terug op een kort en intensief werkbezoek. De banden met het Pelgrimsbureau, de Kathedraal, Xacobeo en John Rafferty zijn stevig aangehaald. Daar zullen we de komende tijd het nodige profijt van hebben.

Het bezoek is niet onopgemerkt gebleven. Lees hier de publicaties in lokale nieuwsmedia: xunta.gal, caminodesantiago.gal, compostela24horas.com en composteladiaria.com.

Peter Hesseling

Bericht uit Roncesvalles

Zoals velen weten wordt de herberg in Roncesvalles gerund door vrijwilligers van het Nederlandse Genootschap van St. Jacob via de Werkgroep Hospitaleren Roncesvalles. Zij zijn er echter geen eigenaar van en moeten zich dus soms aanpassen aan de eisen van lokale organisaties. Vorig jaar werd het *campamento*, waar in de *bordas* nog 88 bedden beschikbaar waren, op last van de overheid gesloten. Het aantal beschikbare bedden daalde hierdoor naar 257. Nu wordt de Werkgroep verrast door de mededeling dat de tijdelijke opvang in de *sótano* (kelder) met onmiddellijke ingang gesloten wordt, op last van de Gobierno de Navarra. Dit betekent 40 bedden minder. De winterherberg met 34 bedden mag wel blijvend gebruikt worden. Het totaal aantal bedden komt daarmee uit op 217.

Duidelijk is dat de herberg vaker vol zal lopen en pelgrims doorverwezen moeten worden naar accommodaties in de omgeving. Dit wordt de dan wachtende pelgrims tijdig meegedeeld, waarna ze per taxi voor een gering bedrag naar een nog vrij bed worden vervoerd. Hoewel de vrijwilligers het moeilijk vinden kunnen zij dit alleen maar accepteren en de stromen pelgrims zo goed mogelijk blijven begeleiden. In de toekomst staat een verdere renovatie gepland, waarbij meer bedden beschikbaar zullen komen. Nederlandse pelgrims worden aangeraden tijdig [te reserveren via internet](#) of voor 4 uur 's middags aanwezig te zijn.

De hospitalero's doen alle moeite de Pelgrims zo goed mogelijk te helpen binnen de aanwezige mogelijkheden en beperkingen.

Van de Werkgroep Hospitaleren Roncesvalles

Camino Academie organiseert expertmeeting

'Relieken: de actualiteit van krachtvoorwerpen'

Op vrijdag 23 november 2018 organiseert de [Camino Academie](#) de expertmeeting 'Relieken: de actualiteit van krachtvoorwerpen'. Deze bijeenkomst sluit aan op de grote toonstelling over [Relieken](#) die van 12 oktober 2018 tot en met 3 februari 2019 door Museum Catharijneconvent georganiseerd wordt.

'Kraftvoorwerpen' zijn objecten die voor een individu of groep kracht en macht bezitten. Ze zijn in staat een directe verbinding te leggen met niet aanwezige personen, plaatsen, gebeurtenissen, maar ook met hoop, idealen en dromen, heil en heling. Het kunnen prachtige kunstvoorwerpen zijn, maar ook onooglijke zaken. Elk ritueel, elke religieuze of spirituele expressie, elke devotie zoals bedevaart en pelgrimage is op de een of andere wijze, meer of minder verbonden met dit soort voorwerpen. In de expertmeeting willen we de actualiteit van relieken als kraftvoorwerpen verkennen, en dan vooral in niet institutioneel-religieuze settings.

Sprekers uit wetenschap en praktijk

De expertmeeting biedt een gevarieerd programma met sprekers uit zowel academia als uit de praktijk. Vanuit de wetenschap nemen Harrie Leijten (gepromoveerd op ‘objects with power’) en Paul Post (hoogleraar Ritual Studies) ons mee in dit thema. Daarbij wordt onder andere aandacht geschonken aan krachtvoorwerpen binnen de Afrikaanse cultuur en aan objecten die in het kader van de vluchtelingen crisis als relieken een centrale rol spelen. Vanuit de praktijk vertellen Guus Sluiter (directeur Nederlands Uitvaartmuseum Tot Zover) en Dirk Mulder (directeur Herinneringscentrum Kamp Westerbork) over actuele ontwikkelingen in hun werkveld. Welke (verrassende) vormen van relieken zien we tegenwoordig in onze rouw- en herdenkingscultuur? Welke motieven spelen een rol bij het zoeken naar authentieke barakken en treinwagons voor kamp Westerbork? Op welke wijze zijn het voorwerpen met kracht? Tijdens de dag vertelt Anique de Kruif van Museum Catharijneconvent over de keuzes en dilemma’s die bij het opzetten van de reliekententoonstelling naar voren kwamen.

Naast lezingen geven we in de expertmeeting ook een plaats aan een reeks concrete voorwerpen en de persoonlijke verhalen die daar achter steken. Tevens is tijdens de dag tijd ingeruimd om de tentoonstelling in Museum Catharijneconvent te bezoeken.

Praktische informatie

Datum: vrijdag 23 november 2018. Tijd: 10.30 uur – 16.10 uur (inloop vanaf 10.00 uur, borrel na afloop tot 17.00 uur). Locatie: Auditorium van Museum Catharijneconvent, Utrecht. Tijdens de middagpauze wordt voor een lunch gezorgd en is er gelegenheid om de tentoonstelling te bezoeken. Kosten € 25,- (studenten € 20,-) incl. koffie/thee, lunch en borrel na afloop. Deze bijdrage is excl. de entree tot het museum; u wordt daarom geadviseerd uw museumjaarkaart mee te nemen.

U kunt zich aanmelden via caminoacademie@gmail.com o.v.v. Expertmeeting 23november2018, uw voor- en achternaam en woonplaats. Voor meer inlichtingen: zie www.caminoacademie.nl. Het Auditorium heeft een beperkt aantal zitplaatsen; meldt u daarom tijdig aan voor deze bijeenkomst.

Oproep: Pelgrimskrachtvoorwerpen

Tijdens de expertmeeting ‘Krachtvoorwerpen’ willen we ook aandacht besteden aan krachtvoorwerpen op de Camino. Heeft u op uw Camino een voorwerp meegenomen waar u kracht aan ontleent en die u door moeilijke omstandigheden heen helpt? Heeft u voorwerpen op de Camino achtergelaten waarbij het voorwerp zelf, of de plek waar u dat achterliet, voor u kracht opleverde? Of heeft u voorwerpen die u op de tocht zelf heeft gevonden en die voor u betekenis hebben omdat u er op dat moment kracht aan ontleende als aandenken mee naar huis genomen? Dan komen we graag met u in contact.

Stuur een foto van dit krachtvoorwerp met een (korte) beschrijving van de betekenis van dit voorwerp voor u, en waarom en in welke omstandigheden het u ‘kracht’ oplevert naar caminoacademie@gmail.com. Wij nemen daarna contact met u op.

Stempel in Heerlen

De Sint Pancratiusparochie in Heerlen beschikt sinds kort over een stempel, speciaal voor pelgrims. De stempel is te verkrijgen bij het secretariaat op [Pancratiusplein 41, 6411 JZ Heerlen](https://www.pancratiusheerlen.nl). Het secretariaat is geopend op dinsdag van 10:00-12:00 uur en vrijdag van 14:00-16:00 uur. Voor bezoek op andere tijdstippen kan van tevoren een afspraak worden gemaakt via secretariaat@pancratiusheerlen.nl of telefonisch: 045-5713682.

Op 2300 km van Santiago

Pelgrims die vanuit Nederland naar Santiago vertrekken doen dit wellicht via de *via Brabantica*, de route richting het zuiden die begint in Breda en Roosendaal. Nu ontvingen wij een verzoek van onze Zuiderburen om wat aandacht te schenken aan de pelgrimsherberg [Sint-Julianusgasthuis](https://www.sintjulianusgasthuis.nl) in Antwerpen, waar ieder jaar ongeveer een 40-tal pelgrims wordt ontvangen.

“De herberg bevindt zich in een mooi historisch kader en sluit aan op een oude traditie want documenten leren dat reeds in 1305 arme reizigers hier terecht konden voor een overnachting.” schrijft Luc Vermoesen. Tegenwoordig wordt de herberg opgehouden door een tiental vrijwilligers die zich vier à vijf weken in het jaar klaar houden om hun collega-pelgrims te begroeten. Het gebouw ligt zo’n 3 minuten lopen van het oude stadscentrum, waar eerst even aangeklopt moet worden bij de Dienst voor Toerisme (VVV) op Grote Markt 13. Alleen pelgrims in het bezit van een *credential* worden doorverwezen.

“In Antwerpen kan je het traject met bronzen schelpen volgen die je leidt van de Sint Jacobskerk, langsheen een aantal merkwaardige plekje, naar de pelgrimsherberg aan de Sint Jansvliet of omgekeerd. Je moet weten dat Santiago de Compostela nog zo’n 2.300 km van hier ligt!”

De herberg heeft een slaapkamer met twee stapelbedden, een keuken en een sanitaire ruimte. Een overnachting kost 7 euro.

Foto's van [de website](https://www.sintjulianusgasthuis.nl) van het Vlaams Genootschap

Bijzondere voorstelling door Elena Peeters

De regio Utrecht Zuid/Rivierenland nodigt je graag uit voor een bijzondere voorstelling op 1 september in Theater Kikker te Utrecht. Elena Peeters, kunstenares, filosofe en pelgrim, speelt speciaal voor leden van het Genootschap een voorstelling over de voettocht die zij maakte van Antwerpen naar Rome. In *ELENA* doet ze een poging om de veelheid van die tocht, de grootsheid ervan, in een uur te vertellen.

“Wandelen, wat doet het met eens mens? En kan de ervaring van het wandelen met betrekking tot het denken nog op een andere manier worden ondervonden?”

Voor kaartjes en informatie, zie het [aanmeldingsformulier](#).

1500^e pelgrim in de Huiskamer

In de vorige Ultreia meldden we met trots de aankomst van de 1000^e pelgrim in de Huiskamer van de Lage Landen. Inmiddels is de 1500 al bereikt! De eer beviel Jacqueline Heesbeen die op 3 augustus langskwam. Dat is tien dagen eerder dan de 1500^e pelgrim in 2017.

Werkgroep Huiskamer van de Lage Landen

Speciale taalcursussen voor pelgrims

Tweede seizoen Bonjour Camino

Speciaal voor pelgrims die zelfstandig te voet of met de fiets dwars door Frankrijk reizen naar Santiago de Compostella, biedt *Bonjour Camino* sinds een jaar een compacte en efficiënte cursus Frans. Op verschillende tijdstippen, blokken en groeps-grootte kun je vanaf 24 september 2018 weer meedoen.

De opstap-cursus Bonjour Camino verloopt niet volgens een standaard boekje, maar is op maat gemaakt, doelgericht op de Camino én op de groep. Dus minimale grammatica, maar vooral jezelf verstaanbaar maken en de ander voldoende begrijpen tijdens de Camino. Bij Bonjour Camino kies jij zelf jouw groeps-grootte, maar persoonlijke aandacht krijg je in ieder geval. Voor de basiscursus Frans is geen voorkennis nodig. Voor mensen met enige basiskennis Frans bestaat er de mogelijkheid in één dag zoveel mogelijk in het pelgrim-Frans te converseren. Bij goed weer, nodigt het bos ons uit om dit tijdens een boswandeling te doen. Vandaar ‘ça marche’!

De Pelgrimsformule wordt dit najaar één keer herhaald: Een weekend lang met een kleine groep gelijkgestemden: dé opstap cursus Frans, logeren in een Pelgrimshoeve, eten en drinken! Kosten 149,50 per persoon incl btw. Meer en actuele informatie op www.bonjourcamino.nl.

mijn boek

Ultreia-lezers die geïnspireerd door hun pelgrimage een boek schreven, kunnen dat hier onder de aandacht brengen. Het betreft dus geen recensies van de redactie. Stuur een beschrijving van het boek (maximaal 300 woorden) naar ultreia@santiago.nl met een foto van de cover. Voor onze bibliotheek ontvangen wij graag een hard copy exemplaar: Nederlands Genootschap van Sint Jacob, Bibliotheek, Janskerkhof 28a, 3512 BN UTRECHT

Het Oordeel Voorbij – Silvia Rikmanspoel

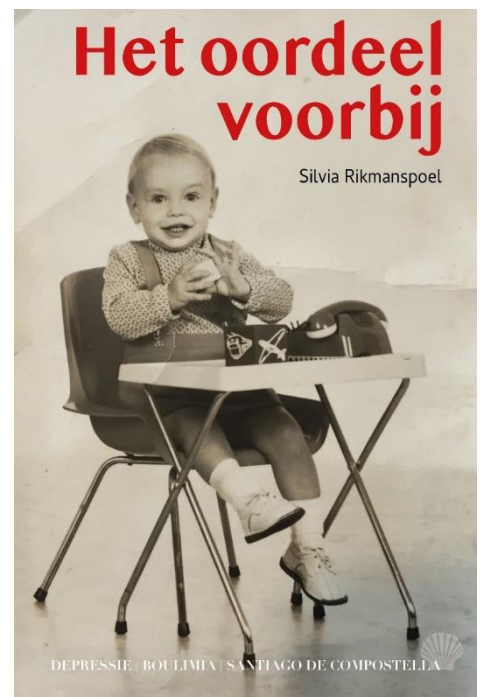
Hoe ik mijn verleden achterliet op de Camino Frances!

‘Ik weet dat ik het niet moet doen. Als ik nu begin is er geen weg terug. Het kan me niets meer schelen, ik eet me vol en gooi alles er uit. De angst, eenzaamheid, onzekerheid en het verdriet verdwijnt.’

Op 24 juni 2018 heb ik mijn boek *Het Oordeel Voorbij* samen met mijn dochter Sanne uitgegeven. In *Het Oordeel Voorbij* beschrijf ik mijn pelgrimstocht (2014) van zo’n 900 km naar Santiago de Compostella en Finistère. Tijdens mijn voettocht ga ik terug naar mijn kinderjaren waarin ik opgroeide bij een moeder die regelmatig aan depressies leed en zelfmoord pleegde.

Vanuit kleine Silvia beschrijf ik de momenten die een onbezorgde jeugd in de weg stonden en mij mede hebben gevormd. Ik neem de lezer mee naar het ontstaan en overwinnen van mijn overlevingsstrategie boulimia nervosa. Een metgezel, een stille vriend die me van mijn 14e tot mijn 40e vergezelde op mijn pad. Om mijn verleden op ‘gepaste’ wijze achter me te laten, besloot ik op pelgrimage te gaan. Ik beschrijf hoe het wandelen helend is geweest gedurende mijn verwerkingsproces, hoe ik tijdens de Camino mijn verleden een plek heb geven en de heimwee naar het pelgrimsbestaan na terugkomst in Nederland.

Met het verwoorden van mijn levenservaringen en mijn wandeldagen op de Camino hoop ik lotgenoten te bereiken, taboes te doorbreken en pelgrims te inspireren op hun eigen pad. Dat mijn woorden een bron van herkenning, steun, kracht en inspiratie mogen zijn. Al bereik ik één persoon, dan is mijn missie geslaagd. Een zoektocht naar mijzelf die raakt aan het zoeken van velen. Graag nodig ik je uit voor meer informatie een kijkje te nemen op mijn website www.hetoordeelvoorbij.nl, waar het boek tevens te bestellen is.

Samen fietsend onderweg – Arie Vreeburg

St Jacobsfietsroute: van Moordrecht naar Santiago

Na vijf jaar van dromen wandel ik solo in twee etappes (2016 en 2017) van huis naar Santiago. Thuisgekomen vertel ik enthousiast over het leven als wandelende pelgrim. Toch merk ik dat ik mijn mooie ervaringen maar moeilijk kan overbrengen op mijn partner Anja. Daarom gaan Anja en ik in 2018 samen van huis uit fietsen naar Santiago. Het is onze eerste lange fietsreis, want tot dan toe fietsen we af en toe een middag of een enkele keer een paar dagen.

Wat was onze beleving van de route? Waar sliepen we? Hoe verschilt de westelijk gelegen fietsroute van die van de meer oostelijk gelegen wandelroute? Is de fysieke inspanning van de wandel- en fietstocht vergelijkbaar? En hoe verschilt de beleving van het reizen als een echtpaar met die van een solo-wandeling? Kom je met zijn tweeën ook net zo los van thuis als dat je solo-reist? Allemaal vragen waar aandacht voor is in dit reisverslag.

Fysiek, mentaal en relationeel was de reis uitdagend. Maar op alle gebied geslaagd. Nooit eerder waren we samen zo lang van huis. Het kostte (veel) moeite, maar ook mooi om te merken dat ons lijf zo'n uitdaging aankan. Het is leuk je grenzen te verleggen. Deze reis smaakt dan ook naar meer: we gaan vaker samen lange fietstochten ondernemen. Volgend jaar gaan we een fietstocht maken langs de landsgrenzen van Nederland: een rondje Nederland.

Meer lezen? Het gehele reisverslag (68 pagina's) is te verkrijgen als pdf bij a.vreeburg@kpnplanet.nl. Een donativo is mooi, maar is niet verplicht.

Arie Vreeburg

Uitgedaagd – Martha Hoffenkamp

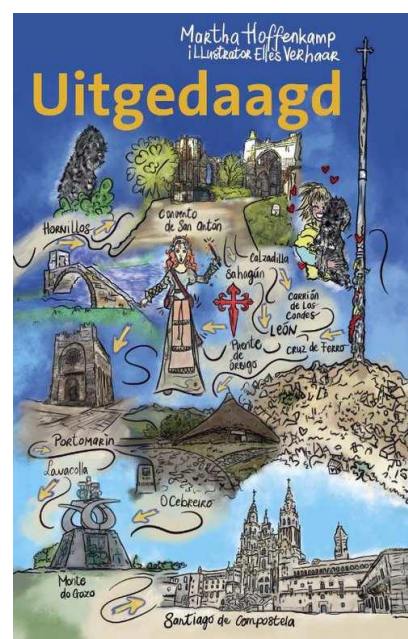
De wonderbaarlijke weg naar Santiago

‘Misschien staan de goede dingen al ergens opgeschreven, en zijn wij er om ze te doen.’ Met deze uitspraak van Thomas, de bouwmeester van de Dom van Keulen, stap je al direct het verhaal van Uitgedaagd binnen.

Thomas en Josephine, de dochter van een schilder uit Keulen, trekken naar Santiago de Compostela in Spanje. Het is het jaar 1441. Thomas en Jo hebben allebei een bijzondere opdracht te vervullen in Spanje. Ze zijn beslist geen vrienden, maar maken het beste van deze reis samen. Vanaf het begin loopt er eigenlijk niets goed. De plannen van de jonge pelgrims vallen totaal in duigen, omdat er onderweg van alles gebeurt. Meer dan vijf eeuwen later gaan er weer twee jonge mensen onderweg naar Santiago. Het zijn Ruben, een jongen uit Leiden en Juliette, een sportieve meid uit Antwerpen. Samen met hun vaders gaan ze op pad. Zowel de jonge mensen als de vaders zijn vol verwachtingen. Wat ze precies verwachten? Dat weten ze eigenlijk niet. De vaders noemen wel redenen: samen zijn als familie, een goede conditie krijgen, allerlei mensen ontmoeten. Maar dan blijkt de uitspraak waar te zijn: ‘Op de Camino vind je dat, waarvan je misschien niet eens wist dat je het miste.’

De Camino. De weg naar Santiago. Het is een pelgrimsroute van meer dan 1000 jaren oud. Een weg vol beloftes. Bijna iedereen die hem gaat, ontvangt een geschenk. Welk? Dat bepaal je niet zelf. Er gebeurt iets wonderlijks met je. Overdag loop je op de harde rotsachtige grond van Spanje. 's Nachts flonkeren de sterren en zingt de natuur je zachtjes tot rust. Je gedachten worden soms zomaar gebeden. De pas van je voeten lijkt zelf wel een meditatie te zijn. De hemel raakt hier de aarde. Je spreekt in allerlei talen met mensen, waarvan je nooit gedacht had ze te ontmoeten. En jij, die dit boek leest? Jij ontmoet ze hier al, op papier. De wonderbaarlijke reis van Josephine en Thomas, van Juliette en Ruben. Eigenlijk ook nog de reis van een steen. En van een hond. Of twee. Ga dat zelf ontdekken in *Uitgedaagd!*

Martha Hoffenkamp

Colofon

Ultreia is een uitgave van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Voor meer informatie en nieuws zie de website van het Genootschap: www.santiago.nl. Nieuwtjes en activiteiten van het Genootschap vind je ook op onze [facebookpagina](#). Tips en ervaringen met andere pelgrims uitwisselen kan als je lid wordt van onze [facebookgroep](#).

Redactie: Suzanne van der Beek
Verzending: Han Lasance

Aanwijzingen voor de auteur

Ultreia wil attenderen op allerlei aan de camino gerelateerde zaken en streeft naar korte berichten. Kopij (maximaal 300 woorden) graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder opmaak, zoals inspringen, vetgedrukt, onderstreept of met kaders. Met een foto of illustratie bij het artikel zijn we ook altijd blij. Kopij kan gestuurd worden naar ultreia@santiago.nl.

Activiteiten van derden

In Ultréia is ook plaats voor de aankondiging van activiteiten van derden. Opname in Ultréia betekent echter niet dat het Genootschap garant staat voor de kwaliteit ervan.